

AIR MAGNIFICE
ATVAE SVMME AVNERABILIS

VIRO MAGNIFICO
ATQVE
SVMME VENERABILI
**FRIDERICO ANDREAE
HALLBAVERO**

SANCTIORIS DOCTRINAE DOCTORI
ET PROFESSORI PUELICO ORDINARIO

CELEBERRIMO

SERENISSIMORVM SAXONIAE DVCVM

MEININGENSIS, CORVGENSIS ET SALLELDENSIS

NEC NON GOTHAN ET ALTENBURGENSIS

A CONSILIIS ECCLESIASTICIS

CIVIVM GOTHANORVM ET ALTENBURGENSIVM

INSPECTORI GRAVISSIMO

SOCIETATIS LATINAe DIRECTORI

SPECTATISSIMO

REGIMENTUM ACADEMICVM

A. D. III. ID. AVGUST. CI CCC XXXVI.

RITE SVSCEPTVM

SOCIETATIS LATINAe NOMINE

GRATULATVRVS

DE DONARIIS POETARVM

BREVITER COMMENTATVR

M. IAC. FRIDER. HEVSINGER.

IENAE TYPIS RITTERIANIS.

VIR MAGNIFICE ATQVE SVMME VENERABILIS

AIR O MAGNIFICO

VMANAE naturae imbecillitatem, etiam ante quam sanctissimus humanae salutis reparator coelesti sua doctrina per vniuersum terrarum orbem sparsa animos hominum tamquam clarissima luce collustraret, adeo perspicerunt Graecorum Romanorum sapientissimi quique, ut simul iudeum agnouerint atque profesi sint, nihil bene, nihilque fortunatae hominibus sine deorum immortalium auxilio succedere. Hinc non solum rerum gerendarum initium a precationibus capiebant, deosque auspiciaturi quae aliquicu momenti essent, opera sacrificis alisque caeremoniis propiciabant; sed donis etiam post peracta optato successu negotia gratias agebant numinibus, quibus suas res curae fuisse arbitrabantur. Testantur hoc tempa, aedes, aiae, statuae (a), innumeraque alia dona (b) diis pro praetexta ope a populis, vrbibus, ordinibus, collegiis, aut singulis etiam hominibus consecrata. Inter reliqua dona, quae alias aliis numinibus dicasce legimus, existant donaria diis ab artificib[us] oblata. Nec ceserunt itis hac pietatis laude viri liberalium artium studio eximium decus consequi. Maxime poetae, qui prae ceteris etiam hominibus a diis amari se putabant, et ab aliis credi volebant, follicite cauerunt, ne, quum alibi, tum hac parte pietatis videri possent negligenter. Inde non raro munera a poetis numinibus, in quorum tutela ipsi erant, datorum in monumentis priscis mentionem fieri obseruamus. Horum nonnulla, VIR SVMME, si per grauisimas, quibus ut semper alias, sic hoc tempore maxime, disstringeris curas, TECVM omnis antiquitas et amantisissimo, et peritisimo perlungante decreui. Propria et visitatissima poetarum dona, quibus deorum gratiam remunerabantur, erant carmina ac versiculi, credo quia haec maxime suadebat, quae hoc genus hominum comitari solet, rei familiaris angustia. Tale igitur donum PROPERTIVS (c) de salute pueracae affectae follicitus loui his versibus pollicetur:

*Pro quibus optatis sacro me carmine damno.
Scribam ego, per magnum salua puella Iouem.*

Non tamen verba solum poetarum donabant, sed pretiosa etiam horum nonnumquam fuerunt munera, cuius rei ARISTOMACHES Erythraeae poetriae donarium non contemendum nobis perhibere potest testimonium. De hac autem in POLEMONIS (d) libro de thesauris Delphicis traditum est, in Sicyonio thesauro positum fuisse aureum libellum, ab ipsa dedicatum quum Isthmia vicisset. Sed huius donarii iam mentionem factam video a TOMASINO (e), apud quem etiam alia poetarum vota inuenias, quae ne istius scrinia compilare videar, huc transcribere nolui. Commemorabo porius celebratum illum

(a) Plurima exempla, si id agere consulum foret, enotare potuisse vel ex Antiquitatibus thesauro DITISCI, qui consuli queat in vocibus *Templum, Aedes, Ara, Statua* et alibi.

(b) Vid. TOMASINI librum de donariis, et epigrammatum *αιδηματα*, quae magno numero superluti in ANTHOLOGIA epigrammatum Graecorum, in UFFENBACHIANA bibl. M. S. P. II. § 23. p. 579. seqq. atque in operibus inscriptionum.

(c) Lib. II. eleg. 28. Plura exempla carminum diis sacratorum habes apud TOMASINUM de donariis cap. XXXII. vbi de votis eruditorum agitur.

(d) Hic, nisi fallor, illi ipse POLEMON est, qui ATHENAEO testis scriptit *νερπον την κατα τον ιερον ιερουλανθανοντα*. Locus, quem attuli ex libro depedito, legitur apud PLUTARCHUM lib. V. coniugalium disputationum quaeest. II. pag. 65c. Vbi tamen pro corrupta impressione exemplarium scriptura *αιδηματα της λευκωσίας*, o codicibus TURNEI ac VULCOBII reponendum *αιδηματα της Ερυθραίας παιδιάς*. Hinc ARISTOMACHAM audacter Erythraeam vocauit poetram.

(e) Loco quem paulo ante indicauit.

illum eruditorumque infinitis contradictionibus exigitum tripodem **HESIODI**, cuius haec inscriptio circumfertur: (f)

Μούσας Μούσας Ἑλικωνίοις τόνδι αὐτόνειν.

Hanc ita Latinam reddere tentauit:

Hesiodus posuit Musis Heliconis alumni,

Chalcide quam cantans diuinum vicit Homerum.

Negant quidem Homericarum Sirenum admiratores, HOMERVM, utpote longe priorem tempore, vnguam cum Alcraeo poeta in certamen venire potuisse, nedum inferiorem dissidente, et omnes ingenii neruos intendunt, ut vero simile faciant, carmen, quod supra posuit, a male feriato HESIODI cultore confutum esse ac suppositum. Ego tamen, quum videam, ob antiquitatem ac fidem alias probatam testium factum affirmantium, praetantisimos criticos (g) item dare secundum HESIODVM; nec ipsum certamen cum HOMERO, nec viatoriam Chalcidicam HESIODI, nec epigrammatis veritatem in dubium vocare ausim. Sed haec vixunque credita, aut reiecta fuerint, ad hunc scopum parum facere arbitror. Manet enim in falso tripus ab HESIODO Musis factrus, etiam si epigramma spuriu, et certamen cum HOMERO in dedecus principis poëtarum excogitatum pronuntiemus, dum ipsum Alcraei carminib (b), quo, se Chalcide tripodem reportatum Musis dicasse, testatum reliquit, fidem temere derogare nolimus. Non mihi verendum est, ne in TVAM, quanquam rectissimi etiam harum rerum iudicis, reprehensionem incurram, si hic retulero EVRYDICES Illyriæ epigramma, quod ab interitu conferuauit PLUTARCHVS (i) ille multiplicis ac variae eruditioris condus promus. Nam vel unicum carmen, de quo hic agendum erit, si foetus est, quod sane esse videtur, ingenii huius mulieris, haud postremum ipsi locum inter celebratas ab antiquitate poëtrias vindicat. En ipso versu:

Εὐγοδίκη θραποποίητος τόνδι αὐτόνειν τυμπάνος οὐαὶ μηδέται
Α Μούσας, εἴσοις ψυχῇ ἐλεῖς πόδαις, ουσιασθενεῖς τοι
Γερμαναὶ γῆ, μυστικὰ λόγια, μήνη γεγαντία
Παῖδες πένθοντες ξενόποιοι μάστιν.

Haesit huic monumento, vt sit, aliquid obfuscatum, cuius culpa procul dubio in imperitiam, aut negligentiam librariorum conferenda est. Hinc post aliorum tentaminis critica eximum istud Goettingensis academiae ac nostraræ etiam societas, decus, venerabilis HEVMANNVS singulari dissertatione (k) hos elegos emendandos atque illustrandos suscepit. Merito ibi vir eruditus reprehendit eos, qui in secundo verso pro verbis *Μούσας εἴσοις*, vel, quod alii libri praefuerunt, *Μούσας εἴσοισ*, referendum putant Tāc *Μούσας εἴσοι*. Quid enim quaeso *Musis* cum *tela*? Ipse igitur alia medicina locum fanare aggreditur, ita refingens verba: *Μούσαις σύλοι*. Exempla adserit militum, qui arma, pastrorum, qui fistulam, LIPSI, qui pennam diis consecrari. Sed, quod pace magni viri dixerim, mihi adhuc dubium videtur, an prima vocis *τύλος* syllaba apud villum Graecum poëtam correpta inueniatur. Praeterea HESIODI epigramma anathematicum, cuius paullo ante mentio facta est, eo perduxit me, ut credam, in voce *εἴσοι* nihil querendum esse, quod ad articulum *τόνδι* in primo verso referendum fit. Potius affirmare, eadem ratione, qua HESIODVS *τόνδι αὐτόνειν* (l) scripsit, intelligens tripodem, cui epigramma inscriperat, EVRYDICEN *τόνδε* posuisse sine nomine adiecto, et intelligi voluisse illud, qualecumque etiam fuerit, cui car-

(c) 2

men

(f) Hales eam apud DIONEM CHRYSOSTOMVM orat. II. de regno, et in certamine HOMERI atque HESIODI, et in Anthologia epigr. Graec. lib. III. cap. XXV. epig. 16.

(g) Horum princeps IO. ALE. FABRICIVS in bibliotheca Graecæ lib. II. cap. VIII. n. 3 pag. 32. post variis hac de auctiora sententia ita deceruit. Vicerit itaque HOMERVM aetate proactum (neque enim TEZETAE de iuventu nefiso quo HOMERO conjectura profunda videtur) vicerit in quantum HOMERVM illam celebratissimum HESIODYS florens auctio amnis, ut AESCHYLYS schol. vicius est a iuventu SOPHOCLE.

(h) in Εὔγονι ver. 655. seqq.

(i) Paedagogia pag. 14.

(k) Inferat est ita viri celeberrimi disserit. Miscellanei Lipi. a PEZOLO edit. tom. VIII. p. 157.

(l) Scio equidem in Anthologia epigrammatum Graec. lib. III. cap. XXV. pro *τόνδι αὐτόνειν* scriptum esse *τόνδι αὐτόνειν*, sed maior est apud me auctoritas DIONIS CHRYSOSTOMI, ex quo verius Hesioleos supra descriptos posuit.

men erat inscriptum. Posset aliquis suspicari, ipsam vocem *tripoda* etiam in poëtriae nostrae versu subaudiendam esse, nisi confaret, HESIODO tripodem, quem Musis sacrauit, praemium certaminis (*m*) datum esse, quale nihil de EVRYDICE ne fingere quidem probabiliter possumus. Adde quod PLV-TARCHVS (*n*) carmen nostrum vocat *epigramma*, quod EVRYDICE *conseruavit Musis*. Hinc clarum esse puto, poëmatum hoc non inscriptionem donarii, sed ipsum donarium fuisse. Supplendam igitur puto vocem *tabellam*, et quidem tamē tabellam, in qua nihil aliud, quam scriptum erat nobile istud epigramma. Solitos autem fuisse veteres eiusmodi tabellas (*o*), in quibus scripta erant beneficia, si qua insignia a diis se accepisse putabant, in templis suspendere, antiquitatis studiorum nimirum incognitum esse potest. Haec si cui non sine ratione disputata videbuntur, eidem facile me persuasurum confido, locum vocabuli *euos* require epitheron vocis *euos*. Quum vero non videam, quomodo istud *euos*, aut etiam altera scriptura, quam dedit FRANCISCVS FABRICIVS (*p*), *euos* sati commode hanc vicem præfarcere queat, euidem in eius fedem reposuerim *euos* (*q*), et *euos* *euos* *euos* animo *euos* *euos* desiderium significare crediderim. Porro verba *euos* *euos* non ego, quod interpreti placuisse videtur, *desiderio flagrante* (*r*) reddenda censeo, sed potius *desiderii* *compos facta* inter-
preteror. Nunc vero carminis nostri haec sere prodit sententia:

Eurydice Musis Hierapolitana dicitur,
Dulcis quae voti se vider esse ream.
Dicere nam licet iuuenem iam prole beatae,
Quae doctrinarum sunt monumenta, notas.

Sed misum facio epigramma, quo Musis gratias egit Eurydice, et ad eam gratiarum actionem accedo, quam supremo huius vniuersi moderatori TVO nomine, VIR MAGNIFICE ATQVE SVMME VENERABILIS, debemus. Non enim sine præfente numinis diuinu auxilio ita factum esse agnoscamus, vt TV saluus ac solpes iam tertio claustrum tenetas et traetes gubernacula academie. Quanta sit publica, quam hacc TVA felicitas in omnium bonorum, animis excitat, lacticia, abunde eluet ex alaci gratiarum actione et exultante congratulatione patrum, nec negligioribus studiis ciuitum huius eruditae reipublicae. Dudum omni furo carens pietas, excellentissima iustitia, inconcusa constancia, admirabilis prudentia, iucunda et incredibili lenitate temperata severitas, et reliqua TVAE tanto munera dignissimas virtutes effecerunt, vt venerandus academicus senatus TE optimum iuris sui defensorem celebret, et liberalibus doctrinis dedita cohors ob id maiorem legibus parenti curam præferat, quod TE fibi non rectorem, sed parentem datum autumat. In hoc consensu et inter tot vota ac gratulations insignis est fodalium nostrorum contentio, qui non solum sentiunt, quanta per TVVM honorem ipsius accrescant ornamenta, sed officio etiam ac pietati satisfacere laborantes precibus publicis suas preces coniungunt, Deoque optimo maximo casta vota nuncupant, vt TIBI tantum minus incolunum perferre ac saepius in posterum refumere contingat.

(*m*) Vide quos testes huius rei producit FABRICIVS bibl. Graec. lib. II. cap. VIII. n. 2. pag. 370. seq.

De tripodium autem figuris et vario visu præ caeteris eruditæ desierit SPANHEMIVS in CALIMACHI hymnum in Delim v. 90. pag. 383. seqq. Nec ibi omitti tripodes certaminum præmia.

(*n*) Loco ubi protulit EVRYDICES versus, ostendit dicit: *euos* *euos* *euos* *euos* *euos* *euos* *euos* *euos* *euos* *euos*.

(*o*) De his conful possunt CASAVONVS ad Dionyl. Halicarn. tom. II. p. 333. TOMASINVS de donariis cap. VII. et PITISCVS in Lexico antiquit. v. *Tubella*.

(*p*) Ex XYLANDRI hoc adnotatione didici. Nam ipsas observationes FR. FABRICIVS, quas addidit PLV-TARCHI de liberorum educatione libello a se edito, quamvis diligenter quaesuerint, nondum inspicere mihi licuit. Et maximis gratia illi habitus sum, qui mihi libelum istum, etiam in brevissimi temporis sùm, procuraverit.

(*q*) Si quis respiciat vocabulum *euos*, et apud nullum scriptorem veterem occurrere, meminire, nec sibi, nec *euos* illibet apud veteres legi, certe id non confitare. Et is est Graecæ linguae ambi-

tus, vel folia analogia sufficere videatur ad probandum vocis bonitatem. Quin autem ex *apostolis* Graeci *euos* compotuerint, et multas simillimas hinc voces habeant, quidini *euos*, *delectabiles* aduersio ei augeri possit? Aliquon etiam a vulgata scriptura parum recesseris, si referabis *euos*.

(*r*) Nam ex fini Graeci dicere potius solent *euos* ut *euos*, quam *euos* *euos*. *euos* autem signifi-
care obtinet, *confugit*, *phrases* *euos*, *euos* declarat. Huc accedit, quod EVRYDICE
magis ob hoc, quod desideri compos fuit, quam quod eo teneretur, Multum donum oblitus
contentaneum est. Et hoc ipsum est difficio posteriorre colligere licet.

78 M 496

ULB Halle
001 618 148

3

TA-206

107

AIR MAGNIFICE

ATQVE SVMME VENERABILI

VIRO MAGNIFICO

ATQVE

SVMME VENERABILI

FRIDERICO ANDREAE HALLBAVERO

SANCTIORIS DOCTRINAE DOCTORI

ET PROFESSORI PUBLICO ORDINARIO

CELEBRIMO

SERENISSIMORVM SAXONIAE DVCVM

MEININGENSIS COBURGENSIS ET SALEFELDENSIS

NEC NON GOTHANI ET ALTENBURGENSIS

A CONSILIS ECCLESIASTICIS

CIVIVM GOTHANORVM ET ALTENBURGENSIVM

INSPECTORI GRAVISSIMO

SOCIETATIS LATINAe DIRECTORI

SPECTATISSIMO

REGIMENTUM ACADEMICVM

A. D. III. ID. AVGUST. C. ICCC XXXXL.

RITE SVSCEPTVM

SOCIETATIS LATINAe NOMINE

GRATVLATVRVS

DE DONARIIS POETARVM

BREVITER COMMENTATVR

M. IAC. FRIDER. HEVSINGER.

IENAE TYPIS RITTERIANIS.

Farbkarte #13

